

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Directoraat-Generaal Veiligheid
Directie Crisisbeheersing
de heer H. Geveke
Postbus 20011
2500 EC DEN HAAG

Onze referentie
2006/br/3373/MHEEN

Uw referentie
2006-0000110392

Den Haag
4 mei 2006

Betreft

Reactie Verbond op concept kabinetsstandpunt eindrapport CTRC

Geachte heer Geveke,

Met aandacht hebben wij het concept kabinetsstandpunt over het eindrapport van de commissie Tegemoetkoming bij Rampen en Calamiteiten Commissie Borghouts (CTRC) gelezen. Gelet op de ons gegeven reactietijd kunnen wij u alleen een reactie op hoofdlijnen geven.

In onze reactie sluiten wij aan bij de vier actiepunten waarmee het concept-kabinetsstandpunt besluit:

- a. het vergroten van het risicobewust zijn van burgers en bedrijven;
- b. onderzoek door een interdepartementale task force onder leiding van het ministerie van Financiën van de quick scan (met name het verzekeraar maken van natuurrampen zoals wateroverlast en overstromingsrisico);
- c. onderzoek door ministerie van VROM naar wenselijkheid en haalbaarheid van een mogelijke voorgestelde aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven die een groter gevaar dan normaal vormen voor hun omgeving.
- d. herziening van de WTS

Voordat het Verbond ingaat op de vier actiepunten vragen wij aandacht voor het volgende.

In het concept kabinetsstandpunt wordt aangegeven op welke wijze de commissie Borghouts haar rapport heeft opgesteld. Na het uitkomen van het rapport van de commissie Borghouts heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een extern bureau opdracht gegeven een quick scan uit te voeren naar onverzekerbare risico's.

Het Verbond van Verzekeraars hecht eraan mee te delen dat het Verbond door de commissie Borghouts slechts in staat is gesteld een beperkte inhoudelijke bijdrage te leveren aan de opstelling van het rapport door de deelname aan een discussiemiddag en enkele gesprekken met het secretariaat van de commissie.

Ook bij de totstandkoming van de quick scan is het Verbond niet in staat gesteld een inhoudelijke bijdrage te leveren. Op het moment dat het rapport voor het grootste deel gereed was, is een middag belegd waarbij voornamelijk is gesproken over de capaciteit van de (her)verzekeringsmarkt en waarbij de quick scan op zich niet aan de orde is geweest. De resultaten van de quick scan zijn voor een deel meegenomen bij de bepaling van het kabinetsstandpunt over het rapport van de CTRC.

Zoals wellicht ook bij u bekend wordt op meerdere plaatsen binnen de overheid onderzoek gedaan naar onverzekerbare risico's. Het Verbond heeft deelgenomen aan een studie van de commissie Poelman naar de (on)mogelijkheden van buitendijks bouwen. Het Verbond is daarnaast enige malen gevraagd deel te nemen aan overleg binnen de Adviescommissie Water, hetgeen ook gebeurd is. Het lijkt het Verbond noodzakelijk om op dit terrein tot coördinatie en afstemming te komen, temeer nu aan de Staatssecretaris van Verkeer en Waterstaat het advies van de Adviescommissie Water is toegestuurd. In dit advies wordt ook ingegaan op alternatieve financiële voorzieningen in het kader van overstromingsrisico's.

Het Verbond is daarom ook verheugd dat het kabinet benadrukt dat bij vervolgacties voortvloeiend uit het kabinetsstandpunt nauw zal worden samengewerkt met betrokken maatschappelijke partijen. Het Verbond heeft inmiddels een uitnodiging ontvangen van het ministerie van Financiën om te participeren in het project Verzekeraarbaarheid Overstromingsrisico's. Het Verbond geeft aan dat de huidige situatie waar het gaat om (on)verzekerbare risico's tot stand is gekomen na een langdurig professioneel proces, waarbij verzekeraars en herverzekeraars zijn en waren betrokken. Geconstateerd kan worden dat verzekeraars al geruime tijd terughoudend zijn geweest om een dergelijke dekking in brede zin aan te bieden. Verzekeren betekent immers dat het risico:

- calculeerbaar moet zijn; dit betekent dat er voldoende statistisch materiaal voorhanden moet zijn;
- tegen een commercieel aantrekkelijke premie kan worden aangeboden;
- door de cumulatie van schades niet onbeheersbaar wordt;
- niet de opzet bestaat dat alle direct betrokkenen zich verzekeren (antiselectie), en
- dekkingscapaciteit in voldoende mate aanwezig is.

Dit moet het uitgangspunt blijven voor een verdere discussie. Met betrekking tot het kabinetsstandpunt het volgende.

a. Het vergroten van het risicobewustzijn van burgers en bedrijven.

Volgens het conceptkabinetsstandpunt zal een voorlichtingscampagne noodzakelijk zijn om bij burgers en bedrijven hoger risicobewust zijn te creëren voor concrete risico's die zij kunnen lopen. Een onderdeel van deze voorlichtingscampagne zal zijn dat wordt bevorderd dat burgers zich zoveel mogelijk verzekeren tegen schade als gevolg van rampen en calamiteiten. Een dergelijke campagne kan pas effectief gevoerd worden, volgens het Verbond, als duidelijk is welke risico's verzekeraarbaar zijn en welke capaciteit de (her)verzekeringsmarkt ter beschikking kan stellen. Het is van belang bij deze campagne duidelijk aan te geven welke risico's mogelijk zijn, wat de financiële gevolgen van de risico's zijn en op welke wijze schade wordt opgevangen.

- b. Onderzoek door een interdepartementale task force van de quick scan (met name het verzekeraar maken van natuurrampen zoals wateroverlast en overstromingsrisico)

Het kabinet geeft aan – gevolggend aan de aanbeveling van de CTCRC – een verdere studie te hebben verricht naar mogelijk onverzekerbare risico's. Dit is de quick scan die in het begin van onze brief aan de orde is gekomen. Deze quick scan zal door een interdepartementale task force nader worden uitgewerkt waarvoor het ministerie van Financiën de verantwoordelijkheid heeft. Het ministerie van Financiën heeft het Verbond inmiddels uitgenodigd deel te nemen aan de werkzaamheden van de Task Force en een aantal daaronder ressorterende werkgroepen. Het Verbond zal op deze uitnodiging ingaan. Wel zal vooraf duidelijk moeten zijn welke zaken de verschillende werkgroepen gaan onderzoeken. In een apart schrijven hebben wij dit reeds aan het ministerie van Financiën laten weten.

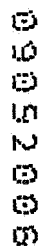
In het kabinetstandpunt wordt op een aantal plaatsen, sprekend over directe verzekeringen, verwezen naar een hybride constructie waarin overheid, verzekeraar, herverzekeraar en mogelijk andere partijen samenwerken. De overheid kan hierbij als een tijdelijke herverzekeraar optreden. Naar onze mening wordt hier verwezen naar de oplossing die in Nederland is gevonden voor het (beperkt) verzekeren van schade voortkomend uit terroristische aanslagen. Het betrof in dit geval een specifieke situatie waarbij in goed onderling overleg tot de oplossing van de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschade (NHT) is gekomen. Het Verbond hecht eraan te vermelden dat niet op voorhand vaststaat dat een dergelijke oplossing ook bij andere vormen van risico's kan worden toegepast.

Het is daarom noodzakelijk bij de nadere uitwerking in de task force een heldere definitie te verkrijgen van onverzekerbaar en het soort risico's dat moet worden onderzocht. Het is ook van belang bij een dergelijke studie rekening te houden met de soms specifieke aard van de risico's voor Nederland ten opzicht van het buitenland. Als geconstateerd wordt dat bepaalde risico's in het buitenland wel verzekeraar zijn, is het zaak goed te analyseren op welke wijze deze verzekeraar is georganiseerd. Dit geldt ook voor een aantal financiële constructies die gebruikt worden om risico's af te deken. Een en ander zal in deze task force in ieder geval aan de orde moeten komen.

- c. Onderzoek door het ministerie van VROM naar wenselijkheid en haalbaarheid van een voorgestelde aansprakelijkheidsverzekering voor bedrijven die een groter gevaar dan normaal vormen voor de omgeving.

In het kabinetsstandpunt wordt met nadruk gewezen op initiatieven ter verbetering van de afwikkeling van letselschade. Zowel de Universiteit Tilburg als het Nationaal Platform Personenschade worden hierbij genoemd. Het Verbond participeert actief bij de opstelling van de gedragscode Behandeling Letselschade, en neemt ook deel in de werkzaamheden van het Nationaal Platform Personenschade. Binnenkort zullen de resultaten van de studie van de Universiteit Tilburg worden gepresenteerd. Het Verbond hecht eraan om in dit verband naar voren te brengen dat het van groot belang is dat alle betrokken partijen de gedragscode Behandeling Letselschade onderschrijven.

Bij de aansprakelijkheidsverzekering van bedrijven wijst het kabinet de door de CTCRC verplichte verhoogde solvabiliteitsvoorwaarden voor risicovolle bedrijven van de hand. Het kabinet ziet een betere waarborg in een aansprakelijkheidsverzekering.

Daarbij wordt geconstateerd dat kleinere bedrijven veelal niet bereid of in staat zijn een dergelijke aansprakelijkheidsverzekering te sluiten. Het kabinet merkt daarnaast op dat de verzekerde som bij dergelijke verzekeringen vaak geen reële afspiegeling vormt van de risico's die in het geding zijn. Het kabinet noemt een verplichte aansprakelijkheidsverzekering als een direct en adequaat instrument voor vergoeding van schade door de veroorzaker.. Voorwaarde is dat de dekking tenminste in overeenstemming is met de betreffende risico's. Een dergelijke verplichte aansprakelijkheidsverzekering is binnen de Nederlandse verzekeringswereld een betrekkelijk beperkt fenomeen. In Nederland is de wettelijk verplichte aansprakelijkheidsverzekering voor automobilisten breed bekend. In het kabinetsstandpunt wordt aangegeven dat een groot aantal zaken nader onderzocht zal moeten worden alvorens een definitief oordeel kan worden geveld. Bij de studie naar een verplichte aansprakelijkheidsverzekering van bedrijven die een groter dan normaal risico vormen zal voor het Verbond van Verzekeraars de definitiekwestie bijzonder belangrijk zijn, alsmede de beschikbare capaciteit op de (her)verzekeringsmarkt. Het Verbond wil graag hierover meedenken met alle betrokken partijen en wacht de uitnodiging terzake af om deel te nemen in het overleg met het ministerie van VROM.

d. Herziening van de WTS

Het Verbond heeft aangegeven op welke wijze de huidige verzekeringspraktijk tot stand is gekomen. De huidige WTS sluit min of meer op deze praktijk aan. Om thans op voorhand aan te nemen dat de WTS moet worden aangepast, houdt in dat ook op voorhand wordt uitgegaan van wijzigingen in de wijze waarop tegen risico's wordt omgekeken. In dit kader wijzen wij erop dat de huidige WTS tot stand is gekomen nadat een eerder wetsvoorstel, de Wet aanspraak op vergoeding zoetwateroverstromingen en aardbevingsschade, in 1995 na negatief advies van de Raad van State is ingetrokken. De Raad was onder meer van oordeel dat dergelijke risico's niet in een publiekprivate samenwerking ter hand genomen moesten worden en dat het Rijk verantwoordelijkheid diende te dragen indien de nationale belangen in het geding waren.

Tenslotte

Het Verbond heeft u een reactie op hoofdlijnen gegeven. Het Verbond hoopt dat u deze reactie betreft bij het opstellen van het definitieve kabinetsstandpunt in concept. Aan het ministerie van Financiën hebben wij al laten weten te zullen participeren in de task force die nader onderzoek zal doen naar de quick scan onverzekerbare risico's.

Met vriendelijke groet,

H.L. De Boer

Muzenstraat 61
Postbus 16107
2500 BC Den Haag
telefoon (070) 888 12 12
fax (070) 888 12 80
www.ipo.nl

Aan de minister van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Interprovinciaal Overleg

uw brief van
12 april 2006

uw kenmerk
2006-0000110392

ons kenmerk
12012/2006

datum
20-06-2006

onderwerp
Advies met betrekking tot conceptkabinetsstandpunt
over het eindrapport van de Commissie tegemoetkoming
bij rampen en calamiteiten (CTRC)

Geachte heer Remkes,

Hierbij doen wij u onze voorlopige reactie toekomen op bovengenoemd conceptkabinetsstandpunt. Daarbij geldt een voorbehoud, omdat ons bestuur hierover nog geen standpunt heeft kunnen innemen. In onze reactie zullen wij ons beperken tot de hoofdlijnen van het conceptkabinetsstandpunt en een aantal onderdelen die voor de provincies bijzonder van belang zijn.

Algemeen

In grote lijnen kunnen wij ons vinden in het voorliggende concept. Wij vinden het met de CRTC van groot belang dat er een eenduidig kader komt voor de tegemoetkomingen aan slachtoffers van rampen en calamiteiten, opdat er een einde komt aan ad hoc-regelingen met alle ongewenste effecten daarvan.

Wij vinden het evenzeer van belang een duidelijk onderscheid aan te brengen in de verschillende verantwoordelijkheden en dit ook te communiceren. Er is een eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven om maatregelen te nemen ter voorkoming en beperking van schade en een eigen verantwoordelijkheid om, indien mogelijk, schade te verzekeren. Daarnaast blijft er naar onze mening ook een verantwoordelijkheid voor de overheid: enerzijds is het een taak van de overheid om de maatschappelijke ontwrichting als gevolg van een ramp te bestrijden, anderzijds zal de overheid dienen te voorzien in een vangnet voor onverzekerbare risico's.

Dat leidt tot de constatering, dat schade die redelijkerwijs verzekeraar is, ook verzekerd dient te worden en dat bij het ontbreken daarvan de consequenties voor de gedupeerde zijn. Dat leidt ook tot de constatering, dat door de overheid een vangnetvoorziening in stand moet worden gehouden.

De zienswijze dat de overheid verantwoordelijk is voor het bestrijden van de maatschappelijke

Inlichtingen bij : mevrouw mr. M.F.Th. Stam
Doorkiesnummer : 070 – 888 12 47
Bijlagen : geen

2162006

ontwrichting wordt door het kabinet niet gedeeld. Een argumentatie hiervoor ontbreekt echter. Wij vinden het een gemis, dat in het concept geen duidelijke visie van het kabinet spreekt op deze verschillende verantwoordelijkheden.

De onduidelijke visie wordt wellicht ook veroorzaakt, omdat de herziening van de Wet tegemoetkoming schade bij rampen en zware ongevallen (WTS) geen onderdeel uitmaakt van het kabinetsstandpunt. In de inleiding wordt aangegeven, dat in het kabinetsstandpunt – vooruitlopend op een binnenkort te starten traject voor de herziening van de WTS – een aantal aanbevelingen over de WTS betrokken wordt voor zover er een verband bestaat met de aanbevelingen van de CRTC. Wij zouden het juist hebben gevonden indien beide onderwerpen, gelet op hun nauwe samenhang, tegelijk zouden zijn behandeld. Dat zou de inzichtelijkheid ten goede zijn gekomen. Bij een gezamenlijke behandeling zou bovendien een totaalbeeld ontstaan van de vergoedingen na rampen en de reikwijdte van de vangnetfunctie die het kabinet voor ogen heeft. Dat beeld ontbreekt nu.

Aansprakelijkheid risicovolle bedrijven

Het kabinet kiest niet voor het stellen van een solvabiliteitseis aan risicovolle bedrijven, zoals door CRTC voorgesteld. Het kabinet kiest in beginsel voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering en/of de aansprakelijkheidsverzekering als voorwaarde voor vergunningverlening. Wij onderschrijven deze keuze, maar maken hierbij een aantal kanttekeningen.

De CRTC bepleit dat de draagkracht van bedrijven, die door aard of karakter een groter risico dan normaal vormen voor de omgeving, omhoog moet om te voorkomen dat gedupeerden van een ramp met lege handen staan. De CRTC doelt daarbij zowel op gevaarzettende bedrijven (o.m. bedrijven die vallen onder het Besluit risico's zware ongevallen) als op bedrijven en ondernemingen waar zich zeer grote aantallen mensen in een beperkte ruimte ophouden (o.m. horecabedrijven).

Het kabinet maakt tussen deze twee categorieën een onderscheid in aanpak. De argumenten overtuigen ons niet. Beide categorieën dienen zich bewust te zijn van de risico's, moeten maatregelen nemen en gedrag vertonen dat de veiligheid ten goede komt en dienen daarnaast zorg te dragen voor een adequate dekking van het financiële risico van een ramp of zwaar ongeval. Indien besloten zou worden tot het formuleren van een voorwaarde voor de vergunningverlening, doet zich uiteraard wel een onderscheid voor tussen deze categorieën, omdat horeca- en vergelijkbare ondernemingen veelal niet over een vergunning beschikken (een gebruiksvergunning is in dit kader niet relevant).

Het kabinet kondigt een onderzoek aan naar de wenselijkheid en haalbaarheid van een voorgeschreven aansprakelijkheidsverzekering voor bepaalde bedrijven, al dan niet in combinatie met vergunningverlening. Wij dringen erop aan dit onderzoek zich te laten uitstrekken over beide door de CRTC genoemde categorieën bedrijven en in het onderzoek vooral de handhaafbaarheid te benadrukken. Gelet op het feit dat de provincie veelal het bevoegd gezag is voor de BRZO-bedrijven, dringen wij erop aan de provincies tijdig bij dit onderzoek te betrekken.

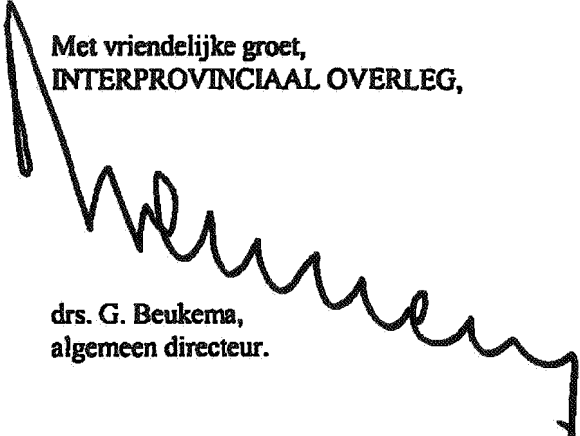
Stimuleringsbeleid van de overheid

Zoals opgemerkt delen wij het uitgangspunt dat er een eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven is om zich te verzekeren tegen schade. Wij zijn het eens met uw standpunt, dat een actieve voorlichting aan de burgers over de mogelijkheden van verzekeren en de consequenties van niet-verzekeren noodzakelijk is. Dit zou een vanzelfsprekend onderdeel moeten zijn van het risicobewustzijn bij de burgers. Wij kunnen ons voorstellen, dat de provinciale risicokaarten hierin een rol kunnen spelen en willen graag nadenken op welke wijze dit instrument voor dit doel ingezet kan worden.

In het kabinetsstandpunt wordt overigens wel een andere rol aangestipt voor de provinciale risicokaarten met betrekking tot de vergroting van de private verzekerbaarheid die vereist dat partijen op de verzekeringsmarkt zoveel als mogelijk toegang hebben tot dezelfde informatie. Deze observatie kunnen wij niet goed plaatsen. Een nadere toelichting lijkt hier op zijn plaats.

Met vriendelijke groet,
INTERPROVINCIAAL OVERLEG,

drs. G. Beukema,
algemeen directeur.

Slachtofferhulp
N e d e r l a n d

Landelijk Bureau

Postbus 14208
3508 SH Utrecht
Pallas Athenedreef 27
3561 PE Utrecht
T 030 234 01 16
F 030 231 76 55
E info@slachtofferhulp.nl
W www.slachtofferhulp.nl
Hulpverlening 0900 01 01 (lokaal tarief)

Ministerie van BZK
Directie Crisisbeheersing, afd. BJZ
t.a.v. mevrouw mr. D.A. Garrelts
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Utrecht, 8 juni 2006
Ons kenmerk: JS/IV/cs/IF3/06382
Uw kenmerk: 2006-0000167399
betreft: Concept kabinetsstandpunt over het eindrapport
v.d. Commissie tegemoetkomingen bij rampen en calamiteiten

Geachte mevrouw Garrelts,

Dankzij uw medewerking ontvangt u hierbij op de valreep toch nog de reactie van Slachtofferhulp Nederland op het "concept kabinetsstandpunt naar aanleiding van het eindrapport van de commissie tegemoetkomingen bij rampen en calamiteiten".

Slachtofferhulp Nederland kan de algemene uitgangspunten, dat in geval er sprake is van aansprakelijkheid, degene die aansprakelijk is de schade vergoedt, dat een ieder gehouden is zich waar mogelijk te verzekeren voor mogelijke risico's en dat er alleen een rol voor de overheid is weggelegd wanneer er geen aansprakelijke veroorzaker en geen verzekeraar risico is (vangnetfunctie), van harte ondersteunen.

Voorts kan Slachtofferhulp Nederland zich zeer vinden in de gedachte dat de overheid het tot haar taak rekent te stimuleren en waar mogelijk verplicht te stellen, dat potentiële veroorzakers en potentiële slachtoffers zich verzekeren voor aansprakelijkheid c.q. risico's. Het belang van het ontwikkelen van deze activiteiten door de overheid is hierin gelegen, dat deze dan op een zo objectief mogelijke wijze kunnen plaatsvinden. Het kan niet de bedoeling zijn dat personen zich bijvoorbeeld verzekeren voor risico's die zij in de praktijk niet lopen.

Enigszins kritisch staat Slachtofferhulp Nederland tegenover het in hoofdstuk 2 gestelde met betrekking tot het aansprakelijkheidsrecht. In het kabinetsstandpunt wordt gesproken van een "robuust stelsel". De vraag is of hiertoe voldoende aanzetten zijn gegeven. Als illustratie noemen wij de in paragraaf 2.1.1. genoemde Gedragscode Tilburg en de normeringen van het Nationaal Platform Personenschade. Voor beide geldt dat deze hun waarde in de praktijk nog moeten bewijzen. De in paragraaf 2.1.5 genoemde tabellen van het Nationaal Platform Personenschade zijn bij Slachtofferhulp Nederland onbekend. Positieve punten zijn zeker de Wet collectieve afwikkeling massaschade en het onderzoek naar de mogelijkheid en wenselijkheid een aansprakelijkheidsverzekering verplicht te stellen, dan wel als voorwaarde te stellen bij een vergunningverlening.

Op deze plaats zouden wij ook de suggestie willen doen particuliere slachtoffers, in geval de financiële dekking die de veroorzaker biedt niet voldoende is, een positie te geven als preferente schuldeiser.

Hetgeen is gesteld in hoofdstuk 3 met betrekking tot verzekering spreekt Slachtofferhulp Nederland zeer aan. De eigen verantwoordelijkheid van potentiële slachtoffers dient zeker aandacht te krijgen. Hiervoor is reeds opgemerkt dat wij voorlichting door de overheid, als onafhankelijke partij, van groot belang achten. Deze voorlichting zou gebaseerd dienen te zijn op een inzichtelijke risico-inventarisatie, zou oog dienen te hebben voor de belangen van de verzekeringsmaatschappijen en de ontwikkelingen van de premies.

Slachtofferhulp Nederland kan zich goed vinden in de keuze van het kabinet om niet over te gaan tot het instellen van een solidariteitsfonds, maar de vergoeding van personenschade onder te brengen in de Wet Tegemoetkoming Schade bij rampen en calamiteiten. Ook de gedachte van een Kaderwet spreekt zeer aan.

Wel zou Slachtofferhulp Nederland willen pleiten voor een zekere vorm van hardheidsclausule. Niet een hardheidsclausule die van toepassing is in geval van verzekerbare risico's, maar een hardheidsclausule die van toepassing is in individuele gevallen, dus wanneer een individu om een verontschuldigbare reden geen gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid zich tegen een verzekeraar risico te verzekeren.

Voorts zouden wij in overweging willen geven in voorkomende gevallen een voorschot niet terug te vorderen, maar het bedrag via subrogatie te verhalen op de partij die het bedrag aan het slachtoffer verschuldigd is.

Tot zover onze reactie. Wij zullen het vervolg op dit kabinetsstandpunt met grote belangstelling volgen.

Met vriendelijke groet,

Mevrouw mr. Ieke Verveld,
Hoofd juridische zaken.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
Directie Crisisbeheersing
afdeling BIZ
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
19-5-2006	2006-0000167399		02-6-2006
onderwerp		doorkiesnummer	bijlagen
Concept kabinetsstandpunt over het eindrapport van de CTRC		020-4953140	

Geachte mevrouw Garrelts,

Dienst Regelingen heeft inmiddels kennis genomen van het concept kabinetsstandpunt over het eindrapport van de Commissie tegemoetkomingen bij rampen en calamiteiten. Middels deze brief geef ik u de eerste reactie namens Dienst Regelingen.

Dienst Regelingen is belast met de uitvoering van de WTS. Enkele aanbevelingen uit het concept kabinetsstandpunt hebben gevolgen voor het uitvoeren van de WTS:

1. In het concept kabinetsstandpunt wordt de aanbeveling gedaan voor een globale opsomming van schade- en kostencategorieën in plaats van de huidige gedetailleerde opsomming.
2. In het concept kabinetsstandpunt wordt aangegeven dat het kabinet van mening is dat de schadecategorie "personenschade" (letselschade en inkomensderving) moet worden opgenomen in de WTS.
3. In het concept kabinetsstandpunt wordt aangegeven dat de tegemoetkoming in schade daar waar mogelijk als forfaitair bedrag zal moeten worden verstrekt.

Dienst Regelingen onderschrijft het belang te streven naar een vereenvoudiging van de WTS en het terugdringen van de kosten gemoeid met taxatie en schadeopneming. Ook is Dienst Regelingen zich bewust dat het doorvoeren van bovenstaande aanbevelingen in de WTS, gevolgen heeft voor de door Dienst Regelingen uit te voeren WTS regelingen.

In principe onderschrijft Dienst Regelingen op hoofdlijnen het voorgenomen kabinetsstandpunt. In verschillende mate zitten er potentieel grote consequenties aan vast in de wettelijke bepalingen en in de uitvoering.

Tijdens het eerstvolgende WTS overleg op 15 juni aanstaande, waarin zowel het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties als Dienst Regelingen vertegenwoordigd zijn, zal het voorgenomen kabinetsstandpunt en onze kanttekeningen en analyses uitgebreid aan de orde komen. Vervolgens zal Dienst Regelingen een definitief standpunt vormen.

Datum
02-6-2006

Kenmerk

Vervolgblad

2

Na bovengenoemde bijeenkomst ben ik graag bereid u op de hoogte stellen van het definitieve standpunt van Dienst Regelingen over het concept kabinetsstandpunt.

Hoogachtend,

de Unitmanager West van Dienst Regelingen,

Drs. P.J. van der Woude

06062006

Geachte mevrouw Garrelts,

Op 2 juni jl. heeft Dienst Regelingen schriftelijk gereageerd op het concept kabinetsstandpunt over het eindrapport van de Commissie tegemoetkomingen bij rampen en calamiteiten. Op verzoek van Dhr. Ligthart ontvangt u hierbij een korte aanvulling op de brief.

Dienst Regelingen ziet het belang om te streven naar vereenvoudiging van de WTS en onderschrijft daarom het voorgenomen kabinetsstandpunt.

Het aanpassen van de WTS heeft consequenties voor de uitvoering van de WTS. Dienst Regelingen wil daarom graag betrokken worden bij het vervolgtraject, waar onze aandacht uit zal gaan naar het uitvoeringstraject.

Met vriendelijke groet,

Edwin Nijdam

Dienst Regelingen
Team Ontwikkeling en Beheer
Postbus 21
1110 AA DIEMEN
tel. 020-4953140

Ministerie van Binnenlandse Zaken &
Koninkrijksrelaties
mevrouw mr. D.A. Garrelts
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kenmerk:
B-06-110-WB

Doorkiesnummer:
070 33 78 724

E-mail:
roosen@vnci.nl

Leidschendam,
2 juni 2006

Onderwerp: reactie VNCI op de concept kabinetsreactie CRTC

Geachte mevrouw Garrelts,

Allereerst dank dat wij kunnen reageren op het concept kabinetsstandpunt CRTC (commissie tegemoetkomingen bij rampen en calamiteiten).

Wij beperken ons daarbij tot de reactie op de aanbevelingen 7 tot en met 10, met name over de aansprakelijkheid bij risicovolle bedrijven.

In het kader van een ramp of calamiteit bij bedrijven is het mogelijk dat het aansprakelijkheidrecht geen soelaas biedt (geen veroorzaker/geen schuld/ geen risico) of dat een bedrijf wel aansprakelijk is maar geen verhaal biedt. De benadeelde blijft dan met een schade zitten.

Volgens de conceptreactie geldt dan het principe: ieder draagt zijn eigen schade. Het kabinet wil de samenleving daarom bewust maken te maken van de risico's die zij loopt en zoekt naar mogelijkheden om te bevorderen dat verzekerbare schade ook daadwerkelijk verzekerd is.

Voor de manier waarop dat onder meer bevorderd zou moeten worden zijn twee voorstellen gedaan. Wat betreft de eerste, de verhoging van de solvabiliteit, zijn wij het geheel eens met de conceptreactie en de daarin genoemde argumenten dat dit niet de juiste weg is.

Maar waar gedacht wordt aan een verplichte verzekering al dan niet in combinatie met vergunningvoorwaarden zijn wij het niet eens met de conceptreactie. Immers, hiermee zou slechts een zeer klein deel van de potentiële veroorzakers van een ramp of calamiteit opgezaaid worden met een verzaaid regime. Gedacht

wordt namelijk, wat betreft bedrijven, aan bedrijven die vallen onder het Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO). Bij de rampen zoals die zich hebben voorgedaan en in het onderzoek zijn betrokken was geen enkel BRZO bedrijf betrokken.

Het argument dat van een verplichte verzekering voor deze bedrijven een prikkel uitgaat om de veiligheid te vergroten gaat juist voor dit soort bedrijven niet op. Immers, bij BRZO staat preventie en beheersing van risico's voorop. Uiteraard houden verzekeraars hier ook rekening mee. Wij vinden het niet passen in het kabinetsbeleid, waarin de overheid "een rol op afstand" heeft (zie par 1.2 concept reactie) dat de overheid voor deze gevallen een verplichte verzekering wil onderzoeken. Onze BRZO bedrijven zijn al verzekerd, veelal via een wereldwijde polis. Het verplicht stellen van een verzekering geeft alleen extra administratieve lasten en een onnodige inmenging in de markt. Overwegen van verplichte verzekering voor deze bedrijven is een voorbeeld van regelzucht.

Voor de BRZO bedrijven bestaat er al de mogelijkheid aan de vergunning voorschriften te verbinden die de verplichting inhouden tot het stellen van financiële zekerheid. (artikel 7 Besluit Financiële Zekerheid Milieubeheer). Dit besluit zal binnenkort geëvalueerd worden.

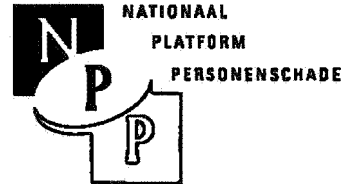
Wij hebben begrepen dat ook in het kader van de implementatie van de richtlijn milieuaansprakelijkheid niet wordt voorgesteld dat nog meer wettelijk wordt vastgelegd voor het stellen van financiële zekerheid.

Wij zien derhalve niets in de vervolgstap tot onderzoek naar een verplichte aansprakelijkheidsverzekering al dan niet als voorwaarde voor een vergunning. Een dergelijk onderzoek zal geen nieuw licht op de zaak werpen. Het CRTC onderzoek was bedoeld om bij te dragen aan een eenduidig kader bij het tegemoet treden van burgers en bedrijven die schade lijden ten gevolge van een ramp, zodat niet steeds onder druk van ongewone gebeurtenissen oplossingen moeten worden gevonden. Het is een illusie te denken dat bij een ramp alle onvoorziene consequenties van tevoren gevat kunnen worden. De voorgestelde oplossing, onderzoek naar een verplichte verzekering voor rampen veroorzaakt door bedrijven is ons inziens overbodig. Dit tegen de achtergrond van de eigen verantwoordelijkheid van deze bedrijven, de door hen reeds gepleegde preventie, de regels en voorschriften waar deze bedrijven al aan gebonden zijn, alsmede de casuïstiek, waaruit blijkt dat de risico's niet in de doelcategorie (BRZO) vallen maar daarbuiten.

Met vriendelijke groet,

mr Jos Roosen
Beleidsmedewerker Juridische Zaken

Stichting Nationaal Platform Persoonschade

Postbus 19504, 2500 CM Den Haag
Telefoon: 070-3146740
Telefax: 070-3147056
Email: info@npp.nl

Handelsregister Utrecht 30148088

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
T.a.v. mr. D.A. Garrelts
Directie Crisisbeheersing
Afdeling BJZ
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Den Haag, 30 mei 2006

Betreft: Concept kabinetsstandpunt eindrapport commissie tegemoetkomingen bij rampen en calamiteiten
Ons kenmerk: 060530-01

Geachte heer Garrelts,

U heeft bij het NPP het verzoek neergelegd om een reactie te geven op het concept kabinetsstandpunt over het eindrapport van de Commissie tegemoetkomingen bij rampen en calamiteiten.

Het NPP houdt zich bezig met letselschade van individuen. Massaschade valt buiten ons werkterrein. U ontvangt daarom van het NPP geen inhoudelijke reactie.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te informeren.

Met vriendelijke groet,

Drs. C.J. Blom-de Ruiter
Secretaris NPP

W. Ruijgrok
lid directie

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
t.a.v. mevrouw mr. D.A. Garrelts
directie Crisisbeheersing, afdeling BJZ
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Adres
'Malieloren'
Bezuidenhoutseweg 12
Den Haag
Postadres
Postbus 93002
2509 AA Den Haag
Telefoon
070 349 03 84
Telefax
070 349 02 85
Internet
www.vno-ncw.nl

Briefnummer
06/11.679/Jn/Brk

Den Haag
1 juni 2006

Betreft: Concept kabinetsstandpunt over het eindrapport van de Commissie tegemoetkomingen bij rampen en calamiteiten

Geachte mevrouw Garrelts,

Hartelijk dank voor toezending van het concept kabinetsstandpunt over het eindrapport van de Commissie tegemoetkomingen bij rampen en calamiteiten. Het is een doorwrocht stuk werk, waarin evenwicht gezocht is tussen bescherming van burgers en bedrijven tegen de financiële gevolgen van rampen en calamiteiten enerzijds en beperking van het beroep op collectieve financiële middelen anderzijds.

Niettemin noemen wij hier een paar punten, waarvan wij het zinvol achten die in het uiteindelijke standpunt uit te werken.

1. Overheden vaak mede verantwoordelijk voor schade

Overheden zijn vaak mede verantwoordelijk voor ontstane schade, maar verhaalsmogelijkheden voor burgers en bedrijven zijn soms beperkt. In het concept kabinetsstandpunt wordt gesproken over onverplichte financiële tegemoetkomingen. Er zijn evenwel voorbeelden van rampen en calamiteiten, waarbij vraagtekens kunnen worden gezet bij het 'onverplichte' karakter van een schadevergoeding.

Overheden mede verantwoordelijk door regelgeving en beleid

Bij dierziekten voert de overheid beleid dat verregaande consequenties voor bedrijven kan hebben. Een voorbeeld is de varkenspestcrisis. Toen werden – mede op basis van Europese regelgeving – hele gebieden in Nederland afgesloten.

Hierdoor zijn ook bedrijven gedupeerd – zoals horecabedrijven – die volledig buiten de keten van de varkenssector staan. Niettemin hebben deze bedrijven geen schadeloosstelling ontvangen.

Overheden mede verantwoordelijk als beschermer tegen wateroverlast en overstromingsrisico's (droge voeten)

In het concept advies wordt gesproken over het verzekeraar maken van natuurrampen zoals wateroverlast en overstromingsrisico's. Op zichzelf is het een goede gedachte dat burgers en bedrijven zelf óók maatregelen nemen om de (financiële gevolgen van de) schade van dijkdoorbraken e.d. zoveel mogelijk te beperken. Maar hier ligt vooral een taak voor de overheden, waaraan burgers en bedrijven al veel geld betalen om adequate waterkeringen e.d. op te richten en in stand te houden. De passage op pagina 33 'blijkt de schade verzekeraar, dan wordt de WTS niet van toepassing verklaard' lijkt daarom wat al te kort door de bocht.

Overheden mede verantwoordelijk als handhaver

Onverlet de verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven, zijn ook overheden – bij inadequate handhaving – mede verantwoordelijk voor ontstane schade. Voorbeelden daarvan zijn 'Enschede' en 'Volendam' waar de handhavingstaak van de overheden is verwaarloosd.

2. Geen verzekeringsplicht

Mede gelet op het bovenstaande is uiterste zorgvuldigheid geboden bij het niet van toepassing verklaren van een tegemoetkoming bij verzekerbare schade en ten aanzien van een verplichte aansprakelijkheidsverzekering.

VNO-NCW is om twee redenen tegenstander van een verplichte aansprakelijkheidsverzekering. In de eerste plaats zullen slechts bedrijven die zich aan de geldende wet- en regelgeving houden een verzekering of bankgarantie kunnen krijgen. In de tweede plaats betekenen financiële zekerheidseisen een aanslag op de concurrentiepositie van bedrijven. In dit verband moet ook worden gekeken naar hetgeen is geregeld in het Besluit financiële zekerheid milieubeheer en de Europese Richtlijn milieuaansprakelijkheid. In die laatste richtlijn wordt – voorlopig – geen financiële zekerheid verplicht gesteld, zodat Nederland wat dit betreft niet voor de muziek uit moet gaan lopen.

VNO NCW

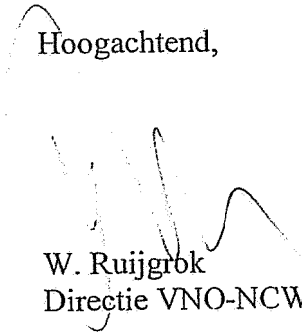
Blad
3

VNO-NCW kan zich wel voorstellen dat onderzoek wordt gedaan naar de gevallen die zich voordoen, de kosten die daarmee gemoeid zijn en de verantwoordelijkheidsverdeling tussen overheid, burgers en bedrijven.

Ook moet bedacht worden dat bedrijven mede vanwege de talloze wettelijke eisen op allerlei gebieden zelf al het nodige doen aan preventie van calamiteiten.

Wij verzoeken u bovengenoemde punten mee te nemen in het uiteindelijke kabinetsstandpunt.

Hoogachtend,

W. Ruijgrok
Directie VNO-NCW

c.c.: Koninklijk Horeca Nederland
Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie
Ministerie van Economische Zaken

Koninklijk Horeca Nederland behartigt de
collectieve en individuele belangen van
20.500 professionele horecaondernemers die
als de gastheer van de samenleving staan
voor kwaliteit.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
T.a.v. mr. D.A. Garrelts
Directie Crisisbeheersing/afd. BJZ
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

UW REF.

ONZE REF.
WB/2006

WOERDEN,
1 juni 2006

DOORKIESNUMMER
421

Betreft: concept kabinetsstandpunt eindrapport CTRC

Geachte mevrouw Garrelts,

Koninklijk Horeca Nederland heeft het concept kabinetsstandpunt over het eindrapport van de Commissie tegemoetkomingen bij rampen en calamiteiten bestudeerd.

Over de inhoud daarvan hebben we ons verstaan met VNO-NCW. Wij delen u mede haar standpunt in dezen - als verwoord in de aan u gerichte brief ter zake - te onderschrijven.

Wij wensen graag geïnformeerd te worden c.q. betrokken te blijven bij de in het concept kabinetsstandpunt aangekondigde nadere onderzoeken.

Met vriendelijke groeten,

M.H.J. Claes
directeur

c.c. bestuur VNO-NCW

Koninklijk Horeca Nederland
Postbus 566 3440 AN Woerden
Pelmolenlaan 10 3447 GW Woerden Tel. 0348 489 489 Fax 0348 489 400
info@horeca.org www.horeca.org Kvk nr. V 40482082

OP ALLE GEDANE OFFERTES EN AANGEGANE VERPLICHTINGEN, ZOWEL MONDELING ALS SCHRIFTELIJK ZIJN DE ALGEMENE VOORWAARDEN VAN KONINKLIJK HORECA NEDERLAND VAN TOEPASSING. GEDEPONEERD BIJ DE KAMER VAN KOOPHANDEL ONDER NUMMER 3368. OP UW EERSTE VERZOEK ZENDEN WIJ U KOSTELOOS EEN EXEMPLAAR TOE.

02062082

KONINKLIJK VERBOND VAN ONDERNEMERS IN HET HORECA- EN AANVERWANTE BEDRIJF

**Nederlandse Vereniging
voor Rechtspraak**

De Minister van Binnenlandse Zaken
en Koninkrijksrelaties
Dhr. J.W. Remkes

Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Datum : 28 april 2006
Uw kenmerk : 2006-0000110392
Ons kenmerk : B.2.1.5./1250/MK
Bijlage(n) : -
Onderwerp : Kabinetstandpunt inzake het eindrapport van de Commissie tegemoetkomin-
gen bij rampen en calamiteiten

Geachte heer Remkes,

De Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (NVvR) is bij brief van 12 april jl. door u in de gelegenheid gesteld om te adviseren over het concept-kabinetstandpunt inzake het eindrapport van de Commissie tegemoetkoming bij rampen en calamiteiten.

Bedoeld rapport en concept-kabinetstandpunt betreffen vooral politiek bepaalde keuzes met betrekking tot de aard en omvang van de overheidstaak wat betreft tegemoetkomingen bij rampen. Met betrekking tot deze politiek bepaalde keuzes kan en wil de NVvR geen standpunt innemen. De NVvR beperkt zich tot enkele opmerkingen van juridische aard, meer in het bijzonder met betrekking tot de organisatie en het functioneren van de rechtspraak.

In § 1.1 valt het op dat wordt gesuggereerd dat wat betreft de vuurwerkramp in Enschede 100% van de schade door de overheid zou zijn vergoed. Dat is niet het geval, zoals ook duidelijk volgt uit de procedures die door slachtoffers tegen de Staat zijn aangespannen en waarin de civielrechtelijke aansprakelijkheid van de Staat in het geding is.

De opvatting van het concept-kabinetstandpunt dat het instellen van een bijzondere "rampschadekamer" bij de gerechten geen aanbeveling verdient (§ 2.1.2), wordt door de NVvR gedeeld. Terecht verwijst het concept naar initiatieven van de Raad voor de Rechtspraak rond het deskundigenbericht als instructiemiddel in de civiele rechtspraak. Daarnaast bieden art. 40 lid 2 en art. 58 lid 2 Wet RO de mogelijkheid dat rechters van andere rechtbanken respectievelijk hoven als plaatsvervanger aan de rechtspraak door het relatief bevoegde college deelnemen. Dat biedt de ruimte voor bijvoorbeeld een landelijke pool van op het terrein van rampschade deskundige rechters indien daaraan behoefte zou bestaan.

Wat betreft de vraag of er een bijzondere gerechtelijke procedure in gevallen van letselschade moet komen (§ 2.1.2), bevat het concept-kabinetstandpunt geen concrete voor- nemens. Over eventuele toekomstige voornemens op dat punt zal de NVvR graag te zij- ner tijd adviseren. In dit verband kan worden gewezen op een experiment van de Haagse

rechtbank, waar is gekozen voor meervoudige comparities na antwoord in vrijwel alle letselschadezaken, hetgeen tot een sterke verhoging van het schikkingspercentage en een aanzienlijke beperking van de doorlooptijd heeft geleid. Op dit moment gaan in diverse publicaties de gedachten uit naar normering van het voortraject, zoals de ontwikkeling van gedragscodes voor schadeverzekeraars in hun relatie tot slachtoffers die schadevergoeding verzoeken en de doorlooptijden voor afhandeling van claims. Met name het Instituut voor aansprakelijkheidsrecht van de Universiteit van Tilburg heeft hierover gepubliceerd. De wens tot verbetering van het voortraject wordt gedeeld in de rapportage van Asser-Vranken-Groen over de fundamentele herbezinning van het burgerlijk procesrecht.

Bij § 2.1.3 kan de opmerking worden gemaakt dat art. 202 Rv de figuur van het voorlopig bericht of verhoor van deskundigen kent, welke figuur de mogelijkheid biedt om bewijs te vergaren ten behoeve van een eventuele toekomstige civiele procedure. Ter zake van een tot een zodanig bericht of verhoor strekkend verzoek komt aan de rechter geen discretionaire bevoegdheid toe: een voldoende concreet en ter zake dienend verzoek dient te worden toegewezen, tenzij sprake is van strijd met de goede procesorde, van misbruik of van een ander zwaarwichtig bezwaar (HR 19 december 2003, NJ 2004, 584). In zoverre beschouwt de wet het inschakelen van deskundigen derhalve wel degelijk als een overheidstaak, zij het ook dat de kosten in beginsel door partijen worden gedragen. Met betrekking tot eveneens § 2.1.3 moet voorts worden opmerkt dat een bepaling als art. 69 Rijkswet Onderzoeksraad voor veiligheid potentieel het gevaar in zich bergt dat een door de Onderzoeksraad voor de veiligheid ingesteld onderzoek als het ware bewijsmateriaal absorbeert dat anders aan de getroffen en ter beschikking zou hebben gestaan, omdat het gebruik ervan in een civielrechtelijke procedure is uitgesloten.

Bij § 2.1.4 past de opmerking dat met de Wet collectieve afwikkeling massaschade nog geen ervaring van betekenis is opgedaan, zodat nog weinig valt te zeggen over de maatschappelijke betekenis van deze nieuwe regeling voor toekomstige gevallen van massaschade. De regeling kent diverse kenmerken, die wat betreft de concrete toepasbaarheid beperkingen meebrengen. Belangrijk in dit verband is dat de regeling veronderstelt dat tussen representatieve organisaties van schuldeisers en van de aansprakelijke partij(en) over een schaderegeling overeenstemming kan worden bereikt. Daarnaast is van belang dat individuele schuldeisers voor de mogelijkheid van opt out (art. 7:908 lid 2 BW) kunnen kiezen, waarna zij een gewone civiele procedure aanhangig kunnen maken of voortzetten.

Met betrekking tot normen voor de vaststelling van schadevergoeding bij letselschade (§ 2.1.5) merkt de NVvR het volgende op. Van duidelijke normering is op dit moment alleen sprake wat betreft buitengerechtelijke kosten (rapport Voorwerk II). Daarnaast biedt de Smartengeldgids van de ANWB inzicht in toegekende vergoedingen voor immateriële schade, hetgeen een zekere mate van uniformiteit bevordert. Het is juist dat indicatieve tabellen met betrekking tot de hoogte van inkomensschade in Nederland nog onbekend zijn. Het debat over de wenselijkheid en aanvaardbaarheid van dergelijke tabellen, mede in verband met het beginsel van volledige vergoeding van de concreet geleden schade, is eerst zeer onlangs geopend door Hartlief (NJB 2006, p. 831). Indien dit debat tot voldoende consensus leidt, is inderdaad voorstelbaar dat de rechtspraak – al dan niet via de NVvR – aan het ontwikkelen van indicatieve tabellen een bijdrage levert.

Bij § 3.3 merkt de NVvR ten slotte op dat het opvalt dat niet wordt gerefereerd aan de ervaringen met de beperking van terrorismeschade naar aanleiding van de aanslagen van 11 september 2001 (vergelijk onder meer de kamerstukken met betrekking tot wetsvoorstel 28 915 inzake de dekking van het terrorismerisico door verzekeraars).

Namens het hoofdbestuur van de NVvR,
de Wetenschappelijke Commissie,

i/o.
(adjuncte)

F.F. Langemeijer,
voorzitter

02052006

Geachte mevrouw Garrelts,

Zoals ook al telefonisch besproken deel ik u mede dat de Consumentenbond geen inhoudelijk reactie zal geven op het concept kabinetsstandpunt over het eindrapport van de Commissie tegemoetkomingen bij rampen en calamiteiten. Dit onderwerp heeft voor ons op dit moment geen hoge prioriteit.

Vanzelfsprekend ben ik bereid tot een toelichting.

Met vriendelijke groet,

Rob Dorscheidt
Manager Maatschappelijke Belangenbehartiging Algemeen

Consumentenbond
Enthovenplein 1
Postbus 1000
2500 BA Den Haag
Telefoon (070) 445 43 40
rdorscheidt@consumentenbond.nl

Disclaimer: www.consumentenbond.nl/disclaimer

Geachte mevrouw Garrelts, beste Dike,

Gisteren hadden wij telefonisch contact over de reactie van de Raad voor de rechtspraak op bovengenoemde conceptkabinetsreactie. In dat telefoongesprek gaf ik aan dat de Raad geen gelegenheid had om binnen de gestelde termijn te reageren. Hierover is op 24 april jl. een brief gestuurd. U vroeg mij in aanvulling op deze brief, in het kort een inhoudelijke informele reactie te geven, hetgeen ik bij deze doe.

De voorgestelde uitbreiding van de Wet tegemoetkoming schade bij rampen en zware ongevallen (WTS) naar persoonsschade heeft in potentie gevolgen voor de rechtspraak. Een vluchtige analyse leert dat in procedures zelden beroep gedaan wordt op de WTS. Het is niet de verwachting dat de uitbreiding van de WTS hierin verandering zal brengen. De andere actiepunten in het kabinetsstandpunt hebben geen directe gevolgen voor de rechtspraak en geven derhalve geen aanleiding tot het maken van opmerkingen.

Hopelijk heb ik u hiermee voldoende geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Rogier Hartendorp

Raad voor de rechtspraak
Kneuterdijk 1
Postbus 90613
2509 LP Den Haag
tel. 070 - 361 9788
mob. 06 - 215 17 109
fax. 070 - 361 9746
r.hartendorp@rechtspraak.nl